

derivate financiare, net	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	-0,1	0,1	0,0	0,0
Alte investiții, net	-10,4	-9,3	-7,4	-11,9	-12,4	-7,9	-0,1	-6,5	-8,9	3,5
Modificarea activelor de rezervă	7,4	6,1	1,9	2,8	3,3	0,1	-7,3	3,2	1,8	-1,5

Notă: p. p. – puncte procentuale

* Date revizuite

** SCN 2008

Deficitul comerțului cu bunuri a constituit 2 449,29 mil. USD (din care 865,83 mil. USD în trimestrul III 2019), aprofundându-se cu 2,8 la sută, deoarece importurile au crescut mai mult (+147,28 mil. USD) decât exporturile (+81,08 mil. USD), comparativ cu ianuarie-septembrie 2018.

În exporturile de bunuri au predominat, ca de obicei, produsele agroalimentare (în creștere cu 4,2 la sută comparativ cu ianuarie-septembrie 2018), cu o pondere de 56,0 la sută din total. În structura importurilor de bunuri au prevalat produsele minerale (în scădere cu 3,4 la sută comparativ cu primele nouă luni ale anului 2018), cu o pondere de 17,3 la sută.

Majorarea soldului pozitiv al balanței serviciilor cu 4,6 la sută până la 282,17 mil. USD (din care 87,77 mil. USD în trimestrul III 2019) s-a datorat creșterii exporturilor cu 6,1 la sută, în raport cu ianuarie-septembrie 2018. În cadrul acestora, s-au majorat semnificativ exporturile de servicii de prelucrare a materiei prime (+21,0 la sută) și de informatică (+29,3 la sută). (Trebuie de menționat, însă, că în trimestrul III 2019 exporturile de servicii de prelucrare a materiei prime au scăzut cu 14,2 la sută față de trimestrul III 2018, determinând diminuarea excedentului total al balanței serviciilor.) Concomitent, constatăm scăderea continuă (din 2013) și accentuată a exporturilor de servicii de telecomunicații (-30,2 la sută față de primele nouă luni ale anului 2018 și -31,8 la sută față de trimestrul III 2018).

Importurile de servicii au crescut cu 6,6 la sută comparativ cu ianuarie-septembrie 2018. Sporirea importurilor de servicii a rezultat, preponderent, din creșterea importurilor de servicii de călătorii (+7,8 la sută) și de transport (+4,5 la sută).

Excedentul veniturilor primare a scăzut în ianuarie-septembrie 2019 cu 3,0 la sută față de perioada similară a anului precedent, până la 381,41 mil. USD (din care 103,53 mil. USD – în trimestrul III 2019). Deși remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți s-a majorat cu 3,6 la sută, până la nivelul de 714,51 mil. USD, creșterea substanțială a plăților sub formă de dividende achitate investitorilor străini direcți (+64,1 la sută față de primele nouă luni ale anului 2018) a determinat scăderea excedentului veniturilor primare.

Soldul pozitiv al veniturilor secundare a constituit 847,45 mil. USD (din care 297,05 mil. USD – în trimestrul III 2019), micșorându-se cu 4,2 la sută comparativ cu ianuarie-septembrie 2018. Transferurile personale primite din exterior de rezidenții moldoveni s-au majorat cu 3,0 la sută și au constituit 686,75 mil. USD. După diminuarea înregistrată în prima jumătate a anului 2019, volumul asistenței tehnice și al granturilor primite din exterior de toate sectoarele în cadrul cooperării internaționale s-a majorat în trimestrul III 2019. Totuși, pentru primele trei trimestre ale anului 2019, acesta s-a redus cu 15,2 la sută comparativ cu ianuarie-septembrie 2018, până la nivelul de 95,81 mil. USD, influențând excedentul veniturilor secundare în sensul micșorării. De asemenea, la diminuarea excedentului a contribuit și creșterea cu 18,2 la sută a transferurilor personale de la rezidenți la nerezidenți (debit), care în primele nouă luni ale anului 2019 au constituit 69,64 mil. USD.

Contul de capital a consemnat un sold negativ de 42,04 mil. USD (din care 17,28 mil. USD – în trimestrul III 2019), care s-a deteriorat cu 57,1 la sută față de ianuarie-septembrie 2018. Soldul contului de capital a fost determinat de ieșirile nete de

capital înregistrate de sectorul privat (53,78 mil. USD), în timp ce intrările de asistență din exterior primită de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale au constituit 11,76 mil. USD.

Suma soldurilor contului curent și contului de capital denotă că, drept rezultat al tranzacțiilor curente și de capital ale rezidenților Republicii Moldova cu nerezidenții, necesarul net de finanțare externă a constituit 980,30 mil. USD (11,1 la sută în raport cu PIB).

Contul financiar pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2019 s-a soldat cu intrări nete de capital în valoare de 1 008,93 mil. USD (din care 349,21 mil. USD – în trimestrul III 2019) ca urmare a majorării nete a pasivelor rezidenților față de nerezidenți cu 510,32 mil. USD generate de tranzacțiile efective, concomitent cu scăderea netă a activelor financiare externe ale rezidenților cu 498,61 mil. USD.

Pasivele s-au majorat, în special, datorită creșterii nete a angajamentelor sub formă de investiții directe cu 518,46 mil. USD (din care 101,20 mil. USD – în trimestrul III 2019). Valoarea participațiilor la capital (altele decât reinvestirea profiturilor) în posesia nerezidenților a crescut, în ianuarie-septembrie 2019, ca urmare a tranzacțiilor efective, cu 394,68 mil. USD; reinvestirea profiturilor a fost evaluată la 81,03 mil. USD, iar acumularea netă de datorii față de investitorii străini direcți – la 42,75 mil. USD.

La pasivele sub formă de împrumuturi externe au fost înregistrate trageri nete în sumă de 1,53 mil. USD (trageri – 379,01 mil. USD, rambursări – 377,48 mil. USD). Administrația publică, inclusiv cea locală, a contractat în primele nouă luni ale anului 2019 împrumuturi externe noi în valoare de 107,80 mil. USD (din care 37,83 mil. USD – în trimestrul III 2019), creditorii fiind: Banca Europeană de Investiții – 48,75 mil. USD, Fondul Monetar Internațional – 27,51 mil. USD, Asociația Internațională de Dezvoltare – 11,03 mil. USD, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 9,91 mil. USD, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 4,92 mil. USD, Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă – 3,59 mil. USD, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei – 2,10 mil. USD. Rambursările efectuate de administrația publică în aceeași perioadă au constituit 109,81 mil. USD. Banca Națională a Moldovei a primit de la FMI 18,48 mil. USD, dar a rambursat 44,80 mil. USD din împrumuturile contractate anterior. Băncile licențiate au efectuat rambursări nete în sumă de 35,72 mil. USD, iar celelalte sectoare – trageri nete de 65,58 mil. USD.

Concomitent, pasivele sub formă de numerar și depozite au înregistrat o diminuare netă cu 11,46 mil. USD, determinată de retragerile de mijloace de pe conturile nerezidenților deschise în băncile comerciale rezidente.

De asemenea, pasivele au scăzut cu 0,13 mil. USD pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2019, ca urmare a stingerii nete de către rezidenți a angajamentelor sub formă de credite comerciale și avansuri primite anterior de la partenerii nerezidenți.

Diminuarea activelor financiare a fost determinată de scăderea netă a activelor sub formă de numerar și depozite cu 437,05 mil. USD (din care activele băncilor licențiate au crescut cu 43,56 mil. USD, iar activele altor sectoare s-au redus cu 480,61 mil. USD).

De asemenea, la diminuarea activelor financiare totale a contribuit scăderea netă a activelor oficiale de rezervă ale BNM cu 22,12 mil. USD (determinată de micșorarea lor cu 176,48 mil. USD în primul trimestru al anului 2019, ulterior fiind înregistrate creșteri).

Partenerii comerciali nerezidenți au efectuat achitări nete în valoare de 84,04 mil. USD la creditele comerciale și avansurile acordate anterior de către rezidenții moldoveni, diminuând astfel activele financiare externe.

Totodată, au crescut cu 33,31 mil. USD activele externe ale rezidenților sub formă de investiții directe, constituite, preponderent, din participațiile în capitalul întreprinderilor afiliate din străinătate. De asemenea, s-au majorat cu 4,44 mil. USD în valoare netă activele externe ale rezidenților sub formă de investiții de portofoliu, determinate de investițiile băncilor licențiate în titluri de creanță.

Seriile statistice în Baza de date interactivă:

